

Dotační příležitosti

I.

jaro

Klíčová slova

- Veřejná podpora
- Dotace
- Subvence
- Grant
- Podpora de minimis
- Národní fond
- Státní fondy
- Grantové agentury

Lekce

A. Veřejná podpora

B. Nejčastější druhy dotací

C. Zdroje dotací

Dotace

- původ slova
- latinské sloveso „*dare*“ – „dávat“; podstatné j. „*dos*“
- české „*dotace*“ se následně vyvinulo přímo od substantiva „*dotatio*“; činnost opatřování dary – popř. v mírně přeneseném významu samotný dar.
- Stručný etymologický slovník jazyka českého „*dotace*“ jako „**pravidelný příděl peněz**“
- Příruční slovník jazyka českého – rozšířená definice, která **příděl peněz** vztahuje zvláště k „nějakému **ústavu, úřadu, korporaci nebo jednotlivcům**“
- Ekonomická encyklopedie a všeobecná encyklopedie Universum - **příděl rozpočtových prostředků.**

A. Veřejná podpora

- Může být hrozbou volné hospodářské soutěže
- Každá podpora poskytnutá v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, která **narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž** tím, že **zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby** a pokud **ovlivňuje obchod** mezi členskými státy
- Podpora, která splňuje výše uvedená kritéria, je neslučitelná se společným trhem a tedy obecně zakázaná
- **Výjimka z obecného zákazu** poskytování veřejné podpory může být povolena na základě tzv. blokových výjimek nebo na základě rozhodnutí Evropské komise
- **Legální výjimky: podpory malého rozsahu (de minimis), podpory v režimu obecné blokové výjimky, podpory ve formě vyrovnávacích plateb za výkon služby obecného hospodářského zájmu**

EU

Informace o poskytování veřejné podpory

- „veřejná podpora“ – obecně zakázána
- Základní zásadou unijního práva je **spravedlnost** vyjádřená zejména principy **neutrality a proporcionality**
- **Důraz na rovné podmínky na trhu a férovou hospodářskou soutěž v rámci jednotného vnitřního trhu**
- Zakotvení zásad do Smlouva o fungování EU, Hlava VII. **Veřejná podpora v jakékoliv formě jednoznačně může být hrozbou volné hospodářské soutěže**, a je proto podrobněji upravena v oddílu 2 SFEU, zásadní články 107 až 109, přičemž zásadním je článek 107 odst. 1. (právo je velmi obecné)
- U podpory je nutné zkoumat:
 - a) Podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a je selektivní
 - b) Je ovlivněn obchod mezi členskými státy
 - c) Je narušena nebo hrozí narušení hospodářské soutěže.
- Nepřehlednost, mnoho výjimek
- V národních právních systémech subjekty práva často chápou na různých úrovních odlišně – **silná pojmová nejednotnost**. Tzv. pojmová nekonzistentnost, nešvar české legislativy – nejasný, zmatečný výklad nebo komplikované dovozování obsahu jednotlivých pojmů.

Podpora *de minimis*

- podpora malého rozsahu
- podpora malého a středního podnikání
- vzhledem k nízké částce nenaplnuje některé znaky definice veřejné podpory: neovlivňuje obchod a nenarušuje hospodářskou soutěž
- **často není brána jako veřejná podpora**
- upravena zákonem
- výše limitu *de minimis* se vztahuje k subjektu a rozhodnému období – tj. ke třem po sobě následujícím účetním obdobím stanovených příjemcem podpory dle zákona o účetnictví (současné a dvě předcházející)
- Právní úprava podpory *de minimis* je obsažena v nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013, o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis*

Podpora *de minimis*

- *Jednomu podnikateli nesmí být za jakákoliv tři po sobě jdoucí zdaňovací období poskytnuta podpora přesahující v součtu částku 200 000 EUR, v případě podpory podnikatele podnikajícího v odvětví silniční dopravy 100 000 EUR. Přihlíží se rovněž k podporám de minimis získaným podnikateli spojenými s příjemcem*
- **Centrální registr podpor *de minimis* (RDM)**
- **CzechInvest**
 - agentura pro podporu, podnikání a investice
 - důležitá zejména při poskytování finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie
- **Příklady poskytování podpory *de minimis* v ČR**
 - podpora finanční úřady - odpouštění penále, některých sankcí a odvodů
 - OSSZ - odpouštění penále a dalších sankcí a odvodů aj.

Veřejná podpora

Mezi veřejnou podporu se zařazuje: :

- přímé poskytování veřejných prostředků (dotace a příspěvky)
- daňové úlevy – snížení daní, státní záruky, prodej nemovitostí za nižší než tržní cenu, zvýhodněné úvěry, zvýhodněné nájmy, budování infrastruktury, prominutí cla, prominutí plateb za sociální či zdravotní pojištění, prominutí odvodu za porušení rozpočtové kázně a prominutí penále, kapitalizace pohledávek či kapitálové injekce.
- **Nejčastější formou převod (transfer) veřejných finančních prostředků, jako dotace, příspěvky, granty a subvence.**

EU

Regionální podpora

- Jedna z nejvýznamnějších kategorií veřejné podpory
- Určena pro investice v méně rozvinutých regionech, které mají méně než 75 % průměru HDP v Evropské unii
- Intenzita podpory je předepsána mapou regionální podpory, která pro ČR stanoví intenzitu 25 % způsobilých nákladů ve všech regionech NUTS II s výjimkou Prahy. V Praze nelze poskytovat regionální podporu.

B. Nejčastější formy dotací

Přímý převod finančních prostředků

I. Dotace

- Charakteristickým rysem všech uvedených druhů veřejné podpory je jejich **nenárokovost**.

II. Subvence

- Pokud se uzavírá smlouva o uvedené veřejné podpoře, má charakter **veřejnoprávní smlouvy**.

III. Příspěvky

IV. Granty

- Rozdělení je důležité zejména v daňových/účetních oblastech poskytovatelů, ale i příjemců této formy veřejné podpory.

I. Dotace

- poskytnutí finančních prostředků
- nenávratná finanční podpora obvykle z veřejných zdrojů
- peněžitý dar (např. od státu, územně správního celku aj.)
- na dotaci není právní nárok (podle § 2 o RP), nestanoví-li právní předpis jinak

Dotace a program - vymezení

- Definice, vymezení – různé
- Příklady:
- **Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních celků, § 3** Pojmy

Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) **dotací** peněžní prostředky **státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu** poskytnuté právníckým nebo fyzickým osobám na stanovený účel,

- **Vyhláška č. 504/2002 Sb., o účetnictví, § 27**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Za dotaci považují bezúplatná plnění přímo nebo zprostředkovaně poskytnutá podle zvláštních právních předpisů ze **státního rozpočtu, státních finančních aktiv, Národního fondu, ze státních fondů, z rozpočtů územních samosprávných celků** na stanovený účel.

- **Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, § 12**

Programem se pak rozumí soubor věcných, časových a finančních podmínek konkrétních akcí na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, s výjimkou drobného hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku.

Příklady dělení dotací

- **Programové**
- **Individuální**
- **Mimořádné**

- **podle nároku na vlastní prostředky**

- dotace se spoluúčastí (podíl příjemce na celkově vynaložené částce)
- bez spoluúčasti

- **podle účelu**

- účelové (svázány s konkrétní aktivitou)
- neúčelové - obecné (všeobecné; nemají konkrétně vymezené podmínky užití)

- **podle výše dotace**

- částka je předem známa
- dotace závislé na výkonu

- **podle nároku na přidělení**

- nárokové (spojeny s výkonem určité veřejné služby)
- nenárokové (příjemce se musí aktivně ucházet)

- **podle financování výdajů**

- běžné
- kapitálové (financování jednorázových investičních akcí)

Nebo-li

- neinvestiční
- investiční

- **podle nároků na disponibilní prostředky**

- poskytnuté formou otevření čerpacího limitu u banky
- poskytnuté po realizaci projektu

Příklady dělení dotací – pokr.

- **účelové – specifické**

příjemce ručí za použití k danému účelu

BEZ SPOLUÚČASTI

SE SPOLUÚČASTÍ (podmíněné)

a) otevřené

b) uzavřené

- **neúčelové – všeobecné**

příjemce (např. nejčastěji ÚSC)

má plnou pravomoc k jejich použití

PAUŠÁLNÍ

ZÁVISLÉ NA VÝKONU

a) otevřené

b) uzavřené

II. Subvence

- Latinsky „sub-venire“ - přijít na pomoc, pomáhat
- Systematická hmotná podpora nebo výpomoc z veřejných prostředků.
- Vždy **účelově vázána**
- Smyslem je podpora veřejně prospěšné činnosti
- Nepoužívá se pro veřejné výdaje na školství, zdravotnictví, obranu, sociální pomoc apod., kde se z veřejných prostředků hradí většina nákladů.
- Legislativně neukotvený pojem, chápán zpravidla jako účelově vázaný převod finančních prostředků. V právním systému ČR má tedy stejný význam jako dotace.
- Někdy problémové označení – subvence do zemědělství, energetiky (zvýhodnění některých)

III. Příspěvek

- legislativně není zcela definovaný pojem
- význam vyplývá ze zákona o rozpočtových pravidlech
- jedná se podobně jako dotace o **účelově vázaný**
- účelovost přitom často bývá širěji definována jako úhrada provozních nákladů

IV. Grant

- slovo přejaté z legislativy EU, pochází z angličtiny
- jedná se o ekonomický pojem
- obsahově shodný s pojmem dotace, tedy **účelově vázanou finanční podporou**, účelový prostředek
- na rozdíl od dotace, o kterou žádá potenciální příjemce s konkrétním záměrem, je **u grantu účel stanoven poskytovatelem dotace**
- uchazeči **soutěží o získání grantu**
- mezi poskytovatele grantů patří např. nadace, nadační fondy, orgány veřejné správy, akademické a vědecké instituce
- typický je grant prostředkem na podporu vědy, výzkumu a kultury, např. zákon o podpoře výzkumu, vývoje a inovací
- účelová dotace jednotlivci nebo organizaci na speciální účel. Příjemcem může být jak fyzická, tak právnická osoba
- forma stipendia udělovaného zpravidla vědeckému pracovišti nebo kolektivu na řešení určitého výzkumného záměru
- grant jako projekt, který získal grantovou podporu

C. Zdroje dotací

- **mimostátní zdroje** (především EU, Norské fondy).
- **státní fondy** (Státní fond rozvoje bydlení, Státní fond životního prostředí, Státní fond kultury, Státní fond tržní regulace, Státní fond pro zúrodnění půdy, Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie, Pozemkový fond)
- **státní rozpočet** (dotace schválené rozpočtovým zákonem a dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa)
- **rezortní kapitoly** (převedené z ministerstev na kraje)
- **územní samosprávné celky** (kraje, obce)

Dotace ze strukturálních fondů a investičních fondů

- Fondy EU – rozdělení finančních prostředků
- Programové období
- Na národní úrovni rozdělování do Operačních programů
- 2021-2027

Veřejné fondy

- **Charakteristické znaky fondu:**

- Právní subjektivita navázána na určitý majetek
- Konkrétní příjmy
- Konglomerát veřejného majetku
- Účel

- **Kategorie Veřejných fondů**

- Veřejné fondy v širším smyslu***

Státní rozpočet, územní rozpočty, rozpočty komor

- Veřejné fondy v užším slova smyslu***

Státní fondy

Národní fond

Účelové fondy územních samosprávných celků

Netržní fondy (zajišťování sociálního pojištění)

Zajišťovací fondy (pojišťovací fondy, finanční rezervy pro činnosti s vyšší mírou rizik)

Národní fond

- Peněžní prostředky, které má ČR k realizaci a spolufinancování z rozpočtu EU (s výjimkou podpory pro rozvoj venkova)
- Účet vede MF ČR

Národní dotační tituly

- Každé ministerstvo vyhlašuje v průběhu roku speciálně zaměřené dotačních titulů
- Cca 300 dotačních titulů ročně
- Vyhodnocování jednotlivých programů a přístup ministerstev, jakožto poskytovatelů, by měl být stejný, příp. obdobný

Státní rozpočet

- Státní rozpočet České republiky má formu zákona, který je každoročně schvalován Poslaneckou sněmovnou. Spravuje MF.
- Z veřejných prostředků
- Složka výdajů státního rozpočtu
- Na peněžní prostředky státního rozpočtu není právní nárok, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.
- Dotace poskytované z rozpočtu Evropské unie tvoří i část jeho příjmů
- MF ČR dohlíží na čerpání dotací ze SR. Důsledný monitoring a transparentnost CEDR (Centrální evidenci dotací z rozpočtu)
- CEDR <https://cedr.mfcr.cz>

Státní fondy

Finanční zabezpečení zvlášť stanovených úkolů a hospodaření s prostředky pro ně určenými

- fondy mimorozpočtové (zvláštního druhu)
- fondy netržní
- fondy zajišťovací
- fondy územně samosprávných celků
- instituce vládní podpory podnikatelských aktivit s účastí prostředků ze státního roz

Každý státní fond se zřizuje zákonem

Příklady

- Státní fond životního prostředí ČR
- Státní fond kultury ČR
- Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI)
- Státní fond rozvoje bydlení
- Státní zemědělský intervenční fond
- Státní fond kinematografie

Příklady zdrojů dotací Různé programy

Programů na energeticky úsporné renovace je ale v Česku celkem osm, řízených třemi ministerstvy.

Z průzkumu Sdružení EPS ČR VYPLÝVÁ:

- Dotační program Nová zelená úsporám (NZÚ) na zateplení rodinných domů či tzv. kotlíkové dotace na výměnu zastaralých kotlů zná alespoň 7 Čechů z 10.
- O dalších i podobných pobídkách zaměřených na energetické úspory však slyšelo méně než 15 % lidí.
- Také z těchto programů lze přitom čerpat miliardy korun na energeticky úsporné renovace budov, primárně na zateplování. K němu přistoupilo již 56 % obyvatel Česka a dalších 29 % ho plánuje v horizontu 5 – 10 let.

Znáte dotační programy na úsporu energií?

Grantové agentury

- Podporují různé vědecké, kulturní, vzdělávací a obecně prospěšné projekty
- **Grantová agentura České republiky (GA ČR)**
 - státní instituce, organizační složka státu
 - standardní grantové projekty, juniorské projekty, postdoktorandské projekty, mezinárodní grantové projekty - bilaterální projekty, základní výzkum
- **Grantová agentura Karlova univerzity (GA UK)**
 - pro mladé vědce, základní výzkum
- **Technologická agentura České republiky (TA ČR)**

Rozvojové agentury

např. Česká rozvojová agentura

- Vládní agentura založená při MZV ČR
- Dotace na projekty zahraniční rozvojové spolupráce pro nestátní neziskové organizace
- Prioritní partnerské země: Bosna a Hercegovina, Etiopie, Gruzie, Kambodža, Moldavsko, Zambie, Ukrajina, Palestina

[Slovníček pojmů](#)

[Manuály, metodiky a další dokumenty](#)

D. Různé
Dotace od soukromého subjektu
Fundraising
Názory na dotace

Dotace od soukromého subjektu

- pomoc od soukromého subjektu
- sponzorský příspěvek, charita
- podpora převážně neziskové akce, osoby nebo organizace formou finančního příspěvku případně nefinanční podpory.
- především jde o zviditelnění
- nejvíce sport, vědy, výzkum, kultura, charitativní oblasti. Jméno sponzora v názvu akce - časté
- **Mecenáš** – osoba, která podporuje jiné osoby, projekty a akce ze svého osobního, tedy již zdaněného, jmění.

Poznámka:

zvláštní oblast sponzorství politických stran – hrozba korupce

Fundraising

- u neziskových organizací
- „získávání zdrojů, pěstování zdrojů“
- získání finančních nebo jiných prostředků na obecně prospěšnou činnost
- získání nejen finance, ale také kontakty, věcné dary apod.
- benefiční akce
- organizace získá podporu a donátor pocit uspokojení nebo uznání
- styl: „Nedostanete, oč nepožádáte“
- <https://fundraising.cz/>

FORMY FUNDRAISINGU

- **Fundraising individuální**
 - finanční prostředky
 - dar (peněžitý nebo věcný)
 - veřejná sbírka
 - loterie
 - dobročinná aukce
 - DMS (dárcovská SMS)
- **Firemní fundraising - oslovování podniků a firem**
 - darů (peněžitý nebo věcný)
 - financí z dobročinné aukce
 - reklamy
 - propagace
 - zapůjčení prostor či techniky
 - zapůjčení pracovníků (např. pro pomoc s účetnictvím, přípravou strategického plánu, s využitím marketingu pro rozvoj činnosti)
- Fundraising od státních donátorů – prostředky formou projektů státní správy a místní samosprávy
- Nadace, nadační fondy – prostředky získávané formou projektů, nadační příspěvek/grant, dotace

Příklady získávání informací o dotacích

Státní zemědělský intervenční fond <https://www.szif.cz>

Průvodce světem finančních podpor <https://www.edotace.cz>

Informační servis pro podniky a veřejný sektor <https://www.dotaceonline.cz>

Rozvoj obcí <https://www.rozvojobci.cz/news/klasifikace-dotaci1/>

Názory, které odmítají dotace

Jak fungují dotace

Jindřich Pilc (Svobodní), in *Parlamentní listy* (medium šířící dezinformaci?)

Postavíte „kongresové centrum případně „školící středisko“ s velkým podílem peněz daňových poplatníků, v rámci dotačního programu s názvem řekněme třeba „vzdělávání“, to zní přeci ušlechtilé. Vyčkáte pět let „udržitelnosti“ s provozem dle dotačních podmínek **a po pěti letech: Kouzlo! Máte soukromý hotel.**

A tak podobně to funguje v různých oblastech a točí se v tom obrovské peníze. **Naprosto dokonalé okrádání lidí a zcela legálně.**

Jelikož se v tom točí takové peníze, tak je velmi silný zájem na tom, aby to tak pokračovalo, a proto se lobbistické skupiny na tomto systému profitující snaží přesvědčovat veřejnost, že je to tak **pro všechny výhodné, dávat své peníze státu, potažmo EU, které za tyto peníze budou páchat všeobecné dotované trvale udržitelné dobro.**

Neprofitují pouze příjemci dotací, ti pouze využili systém, **profitují také a možná především přerozdělovači, kteří tento systém rozjeli a udržují v chodu.** A samozřejmě peníze při přesvědčování pomáhají, mediální kampaň ovlivňující veřejnost něco stojí. A nejlepší na tom je, že je to přesvědčovací kampaň opět za peníze daňových poplatníků. **Naprosto dokonalé.**